

ТЕСТ 2

„ЕПОПЕЯ НА ЗАБРАВЕНИТЕ“: „ЛЕВСКИ“ (ИВАН ВАЗОВ)

1. „Левски“ на Иван Вазов е:

- А) ода
- Б) балада
- В) епопея
- Г) легенда

2. Каква художествена функция изпълнява заглавието на творбата?

- А) Подчертава първото място на творбата в цикъла „Епопея на забравените“.
- Б) Назовава пряко основния лирически субект на одаичната възхвала в творбата.
- В) Въвежда в историческия разказ за революционното дело на Апостола.
- Г) Насочва вниманието към влиянието на творбите на Виктор Юго от „Легенда за вековете“.

3. Кой от посочените мотиви НЕ присъства в „Левски“ на Иван Вазов?

- А) за житейския избор на личността
- Б) за изгубените национални идеали
- В) за подвига в името на народната свобода
- Г) за дейността на водача сред народа

4. С кой израз започва стихотворението „Левски“ на Иван Вазов?

- А) „Мойта съвест иначе днеска ми говори.“
- Б) „Девет годин той скиташе бездомен.“
- В) „Манастирът тесен за мойта душа е.“
- Г) „Казваше: „Аз съм Левски! Ей ме на!“

5. Кое е вярното смислово противопоставяне, към което се отнасят следните стихове от творбата „Левски“ на Иван Вазов?

*...който равен в ада има само Юда – Той беше готов
сто пъти да умре на кръста Христов...*

- А) низостта на предателството – величието на саможертвата
- Б) грозотата на поп Кръстьо – красотата на Дякон Левски
- В) жестокостта на поробителя – героизмът на народа
- Г) целувката на Юда – разпятието на кроткия Исус

6. Посочете реда с вярната дума в следния стих от „Левски“ на Иван Вазов.

Селяните прости _____ го зоваха.

- А) апостол
- Б) светец
- В) демон
- Г) фантом

7. За какво НЕ носи внушение следният откъс от „Левски“ на Иван Вазов?

*Царете, тълпата, мръсните тираны
да могат дадуши гордото съзнание,
гласът, който вика, мисълта, що грей,
истината вечна, що вечно живеи,
измислиха всякой по една секира
да уморят всичко, дето не умира:*

*зарад Прометей стръмната скала,
ядът за Сократа с клеветата зла,
синджир за Коломба, кладата за Хуса,
кръста на Голгота за кроткий Исуса –
и по тоя начин най-грозний конец
в бъдещето става най-силен венец.*

- А) за безсмъртието на личната саможертва в името на свободата и прогреса
- Б) за жестокостта на тираничната власт срещу свободата на мисълта и словото
- В) за мястото на великите мислители Сократ, Хус и Колумб в човешката история
- Г) за общочовешкото измерение на саможертвата на Апостола на българската свобода

8. Кой лирически епизод от композицията на „Левски“ е изграден във формата на монолог?

- А) разсъжденията на Левски за смисъла на живота в лирическия пролог
- Б) речта на Левски при залепването на плесницата на подлещата предател
- В) разказът за залавянето и изправянето на Левски пред турския съд
- Г) тайното и опасно слово на Левски за близкия революционен бунт

9. С кой термин се назовава следното литературно понятие?

Изразно средство, при което дадена дума или израз са заменени с друга дума или израз въз основа на вътрешна логическа връзка между тях.

- А) символ
- Б) метафора
- В) метонимия
- Г) олицетворение

10. В коя позиция подчертаният израз е метафора?

Той беше безстрашив. Той беше готов
сто пъти да умре (А) на кръста Христов (Б),
да гори кат Хуса или кат Симона (В),
за правдата свята да мре под триона.
Смъртта бе за него и приятел и брат (Г).

11. За всяко празно място изберете единствено вярната от думите под текста и я запишете.

В „Епопея на забравените“ Иван Вазов изгражда българския национален _____ (А). В авторската подредба на одите „Левски“ винаги е заемала _____ (Б) място в _____ (В). „Левски“ е първата _____ (Г) творба, която създава цялостен образ на Апостола на свободата.

- А) герой; пантеон; характер
- Б) централното; началното; финалното
- В) цикъла; епоса; историята
- Г) възрожденска; следосвобожденска; модерна

Прочетете откъсите от лирическия пролог в „Левски“ на Иван Вазов и решете задачи 12 и 13.

Манастирът тесен за мойта душа е.

...
*Мойта съвест иначе днеска ми говори.
Това расо черно, що нося отгоре,
не ме помирява с тия небеса*

...
*Мисля, че вратата на небесний рай
накъде изглеждат, никой ги не знай,
че не таз килия извожда нататък*

...
*Мисля, ...
че цел по-висока бог ни тук показва,
че не с това расо и не с таз брада
мога да отмахна някоя беда
от оня, що страда*

...
*Мисля, ...
че ще е харно да оставя веч
таз ограда тиха, от света далеч
и да кажа тайно две-три думи нови
на онез, що влачат тежките окови.*

12. Разтълкувайте с 1 – 2 изречения идейно-емоционалното внушение на стиха „Манастирът тесен за мойта душа е...“.

13. Какъв художествен ефект постига Вазов с употребата на израза „Мисля, че...” в лирическия пролог? Запишете с 2 – 3 изречения вашия отговор.

14. Запишете със свои думи 3 романтически черти в образа на Левски, изграден от Вазов в същинската част на одата.

15. Изяснете с 1 – 2 изречения символиката на образите на семето и жътвата в следните стихове от „Левски“ на Иван Вазов.

*И семето чудно падаше в сърцата
и бързо растеше за жътва богата.*

16. Какъв е художественият ефект от засилената употреба на звука *p* в следния откъс от „Левски“ на Иван Вазов? Пояснете с 1 – 2 изречения.

*Тоя мръсен червяк, тоя низък роб,
тоз позор за бога, туй пятно на храма
Дякона погуби чрез черна измама!*

*...
и чието име не ще спомена
от страх мойта песен да не оскверна*

17. Разтълкувайте с 1 – 2 изречения идейно-емоционалното внушение на израза „Той беше готов / сто пъти да умре на кръста Христов“ в следния откъс от стихотворението „Левски“ на Иван Вазов.

*...а той беден, гол, бос, лишен от имотът,
за да е полезен, дал си бе животът!
Той беше безстрашив. Той беше готов
сто пъти да умре на кръста Христов,
да гори кат Хуса или кат Симона
за правдата свята да мре под триона.*

Прочетете следния откъс от „Левски“ на Иван Вазов и решете задачи 18 – 20.

Той биде обесен.

О, бесило славно!

По срам и по блясък ти си с кръста равно!
 Под теб ний видяхме, уви, да висят
 много скъпи жертви и да се тресят,
 и вятърът южни с тях да си играе,
 и тиранът весел с тях да се ругае.
 О, бесило славно! Теб те освети
 смъртта на героите. Свещено си ти.
 Ти белег си страшен и знак за свобода,
 за коя под тебе гинеше народа,
 и лъвът, и храбрий: и смъртта до днес
 под тебе, бесило, правеше ни чест.
 Защото подлецът, шпионът, мръсникът
 в ония дни мрачни, що „робство“ се викат,
 умираха мирни на своето легло
 с продадена съвест, с позор на чело,
 и смъртта на тебе, о, бесилко свята,
 бе не срам, а слава нова на земята
 и връх, откъдето виждаше духът
 към безсмъртието по-прекия път!

18. В одаичния откъс от „Левски“ се преплитат буквалното и преносното значение на бесилото. Запишете с 1 – 2 изречения тълкуването на всяко от тези две значения.

Буквално значение	Преносно значение

19. Запишете със свои думи 2 смислови противопоставяния, присъстващи в посочения откъс.

_____ – _____
 _____ – _____

20. Песен за възхвала или за скръб е стихотворението „Левски“ на Иван Вазов според посочения откъс? Запишете с 2 – 3 изречения вашия отговор.

